

UNIVERSITATEA „DIMITRIE CANTEMIR” DIN TÂRGU MUREȘ
DEPARTAMENTUL PENTRU PREGĂTIREA PERSONALULUI DIDACTIC

Prof. univ. dr. ELENA-ADRIANA TOMULEȚIU
Conf. univ. dr. DOINA DAVID
Conf. univ. dr. RAMONA FLAVIA RAȚIU
(Coordonatori)

CERCETARE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

EDITURA UNIVERSITARĂ
București

CUPRINS

PREFAȚĂ	9
CERCETAREA ÎN EDUCAȚIE	11
IMPACTUL UTILIZĂRII TEHNOLOGIEI ASUPRA EFICIENȚEI ACTULUI DIDACTIC	12
Ștefana Irina Raț, Prof. univ. dr. Elena-Adriana Tomulețiu	
<i>Introducere</i>	12
<i>Cadrul teoretic</i>	12
<i>Metodologia cercetării</i>	14
<i>Rezultatele cercetării</i>	15
<i>Concluzii și implicații practice</i>	23
<i>Bibliografie</i>	24
IMPACTUL UTILIZĂRII EXPERIMENTELOR VIRTUALE ASUPRA ÎNȚELEGERII REACȚIILOR CHIMICE PENTRU ELEVII DE LICEU	25
Andreea Dobra, Prof. univ. dr. Elena-Adriana Tomulețiu	
<i>Introducere</i>	25
<i>Cadrul teoretic</i>	26
<i>Metodologia cercetării</i>	27
<i>Rezultatele cercetării</i>	30
<i>Concluzii și implicații practice</i>	47
<i>Bibliografie</i>	50
IMPACTUL METODELOR INTERACTIVE ASUPRA ÎNVĂȚĂRII ANATOMIEI SISTEMULUI NERVOS LA ELEVII DE LICEU	51
Pop Gabriela, Conf. univ. dr. Sorana-Maria Bucur	
<i>Introducere</i>	51
<i>Cadrul teoretic</i>	51
<i>Metodologia cercetării</i>	52
<i>Rezultatele cercetării</i>	53
<i>Concluzii și implicații practice</i>	53
<i>Bibliografie</i>	54
INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ȘI STUDIUL ȘTIINȚELOR BIOLOGICE LA ELEVII DE LICEU	55
Cătună Galesș Maria, Conf. univ. dr. Sorana-Maria Bucur	
<i>Introducere</i>	55
<i>Experimentul pedagogic în științele biologice</i>	56
<i>Concluzii</i>	57
<i>Bibliografie</i>	58
UTILIZAREA SISTEMELOR INFORMATICE ÎN EDUCAȚIE	59
Maria-Eugenia Martinovici (Suciu), Conf. univ. dr. Valentin-Florin Ciotea	
<i>Introducere</i>	59
<i>Cadrul teoretic</i>	59
<i>Metodologia cercetării</i>	64
<i>Rezultatele cercetării</i>	66
<i>Concluzii și implicații practice</i>	67

<i>Bibliografie</i>	69
ÎNVĂȚAREA PRIN EXPERIENȚĂ – O CHEIE PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR ȘI INTEGRAREA ELEVILOR ÎN SOCIETATE	72
Boglárka Kolumbán, Prof.univ.dr. Adriana Tomulețiu	
<i>Introducere</i>	72
<i>Cadrul teoretic</i>	72
<i>Metodologia cercetării</i>	75
<i>Rezultatele cercetării</i>	76
<i>Concluzii și implicații practice</i>	84
<i>Bibliografie</i>	85
STRESUL PROFESIONAL ȘI STRATEGIILE DE COPING UTILIZATE DE CADRELE DIDACTICE DINTR-O ȘCOALĂ SPECIALĂ	86
Dana-Mihaela Pop, Prof. univ. dr. Elena-Adriana Tomulețiu	
<i>Introducere</i>	86
<i>Cadrul teoretic</i>	87
<i>Metodologia cercetării</i>	91
<i>Rezultatele cercetării</i>	95
<i>Concluzii și implicații practice</i>	104
<i>Bibliografie</i>	105
VALORI, POLITICI ȘI ECHITATE ÎN EDUCAȚIE	107
POSTMODERNITATEA ȘI CRIZA VALORILOR ÎN EDUCAȚIE	108
Dana-Mihaela Pop, Conf. univ. dr. Doina David	
<i>Introducere</i>	108
<i>Postmodernitatea și educația</i>	109
<i>Definirea postmodernității</i>	109
<i>Criza valorilor</i>	110
<i>Postmodernitatea și educația în România</i>	111
<i>Concluzii</i>	112
<i>Bibliografie</i>	113
ÎNȚRE TRADIȚIE ȘI ALTERNATIVĂ: ȘCOLI PUBLICE VERSUS PRIVATE	115
Dana-Mihaela Pop, Conf. univ. dr. Doina David	
<i>Introducere</i>	115
<i>Contextul alegerii tipului de școală</i>	116
<i>Importanța analizei comparative</i>	117
<i>Avantajele școlilor publice</i>	118
<i>Dezavantajele școlilor publice</i>	119
<i>Avantajele școlilor private</i>	120
<i>Dezavantajele școlilor private</i>	120
<i>Școli private vs. școli publice în România</i>	121
<i>Concluzii</i>	123
<i>Bibliografie</i>	123
STEREOTIPURI DE GEN ÎN MANUALELE ȘCOLARE	127
Ciocan-Raț Ștefania Irina, Conf. univ. dr. Doina David	
<i>Introducere</i>	127
<i>Ce este genul?</i>	127
<i>Ce înseamnă stereotip?</i>	128
<i>Ce înseamnă stereotip de gen?</i>	128
<i>Manualul școlar</i>	129

<i>Manualele școlare în România</i>	129
<i>Stereotipul de gen – de la grădiniță în câmpul muncii</i>	130
<i>Stereotipurile de gen în manualele școlare</i>	131
<i>Studii privind stereotipul de gen în manuale</i>	132
<i>Concluzii</i>	134
<i>Bibliografie</i>	135
ROLUL FEMEII RROME ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ	136
Gabor Janos, Prof. univ. dr. Camelia Stanciu	
<i>Introducere</i>	136
<i>Egalitatea de șanse</i>	137
<i>Femeia rromă în cultura tradițională</i>	137
<i>Relațiile de gen în interiorul familiei rrome</i>	138
<i>Rolul femeilor rrome în cadrul familiei</i>	139
<i>Rolul femeilor rrome în viața publică</i>	140
<i>Roluri specifice ale femeii în culturile tradiționale ale țiganilor</i>	141
<i>Concluzii</i>	141
<i>Bibliografie</i>	143
PROIECTE EDUCAȚIONALE	144
ETICA ÎN IMPLEMENTAREA PROIECTELOR ERASMUS+ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR. STUDIU DE CAZ LA COLEGIUL NAȚIONAL „UNIREA” – TÂRGU MUREȘ	
Sarmisa-Ioaneta Novac, Prof. univ. dr. Elena-Adriana Tomulețiu	
<i>Introducere</i>	146
<i>Metodologia cercetării</i>	147
<i>Rezultate obținute</i>	155
<i>Concluzii</i>	156
<i>Bibliografie</i>	157
<i>Codul de etică al echipei de implementare</i>	159
PROIECTUL EDUCAȚIONAL „ÎNVĂȚAREA LIMBILOR STRĂINE PRINDE VIAȚĂ”	
Hunor Szász, Roland Jonathán Adorjáni, Conf. univ. dr. Maria Oroian	
<i>Justificarea proiectului</i>	163
<i>Scop și obiective</i>	164
<i>Etapele proiectului</i>	164
<i>Metode și strategii educaționale</i>	165
<i>Resurse necesare</i>	166
<i>Evaluarea proiectului</i>	168
<i>Concluzii și potențial de replicare</i>	168
<i>Bibliografie</i>	169
PROIECTUL EDUCAȚIONAL „ȘCOALA MEA FĂRĂ VIOLENȚĂ”	
Botnari Ecaterina, Prișca Cristina, Conf. univ. dr. Maria Oroian	
<i>Justificarea proiectului</i>	170
<i>Scop și obiective</i>	171
<i>Etapele proiectului</i>	171
<i>Metode și strategii educaționale</i>	173
<i>Resurse necesare</i>	173
<i>Evaluarea proiectului</i>	174
<i>Concluzii și potențial de replicare</i>	175

<i>Bibliografie</i>	176
PROIECTUL EDUCAȚIONAL „ȘCOALA, LOCUL UNDE MĂ SIMT BINE”	177
Bădeu M. Mihaela Elena, Pușcaș V.(Ilisei) Ligia Roxana, Conf. univ. dr. Maria Oroian	
<i>Justificarea proiectului</i>	177
<i>Scop și obiective</i>	178
<i>Etapetele proiectului</i>	178
<i>Metode și strategii educaționale</i>	180
<i>Resurse necesare</i>	181
<i>Concluzii și potențial de replicare</i>	182
<i>Bibliografie</i>	183
AMINTIRILE UNUI VIITOR PROFESOR	184
Delia Manuela Macarie (Cioban), Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela Bălan	
<i>Introducere</i>	184
<i>Cadrul teoretic</i>	184
<i>Metode, mijloace și materiale didactice (3M)</i> 185	
<i>Strategii de integrare a celor trei M la lecție</i>	186
<i>Concluzii și recomandări</i>	187
<i>Bibliografie</i>	188
METODE, MIJLOACE ȘI MATERIALE DIDACTICE UTILIZATE LA DISCIPLINA ARTA ACTORULUI	189
Mela Mihai, Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela Bălan	
<i>Introducere</i>	189
<i>Cadrul teoretic</i>	191
<i>Metode, mijloace și materiale didactice (3M)</i>	192
<i>Strategii de integrare a celor 3 M la lecție</i>	198
<i>Concluzii și recomandări</i>	201
<i>Bibliografia</i>	201
METODE, MIJLOACE ȘI MATERIALE UTILIZATE LA DISCIPLINA BIOLOGIE	202
Pogăcian-Maier Alexandra-Camelia, Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela Bălan	
<i>Introducere</i>	202
<i>Cadrul teoretic</i>	203
<i>Metode, mijloace și materiale didactice (3M)</i>	203
<i>Strategii de integrare a celor 3 M la lecție</i>	205
<i>Concluzii și recomandări</i>	205
<i>Bibliografie</i>	205
DIDACTICA SPECIALIZĂRII PENTRU DISCIPLINA BIOLOGIE	207
Cocoș Dorin Ioan, Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela Bălan	
<i>Introducere</i>	207
<i>Cadrul teoretic</i>	208
<i>Metode, mijloace și materiale didactice (3M)</i>	212
<i>Strategii de integrare a celor 3 M la lecție</i>	220
<i>Concluzii și recomandări</i>	221
<i>Bibliografie</i>	221

PREFAȚĂ

Volumul *Cercetare și inovație în educație* reunește o colecție de studii teoretice și cercetări aplicative realizate de studenți și cadre didactice din cadrul Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic al Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș. Lucrarea reprezintă rezultatul unei colaborări fertile între studenți și cadre didactice cu experiență în învățământul preuniversitar, pe de o parte și cadre universitare ale instituției noastre, pe de altă parte, oferind astfel o complementaritate firească între practica educațională și rigoarea cercetării științifice.

Acest demers a fost posibil datorită contribuției valoroase a celor trei coordonatori ai volumului, *prof. univ. dr. Adriana Tomulețiu, conf. univ. dr. Doina David și conf. univ. dr. Ramona Flavia Rațiu*, cadre didactice cu o remarcabilă și îndelungată experiență în cercetarea și formarea profesională a personalului didactic.

Volumul explorează dinamica procesului educațional contemporan, situat la intersecția dintre tradiție și modernitate, dintre valorile fundamentale ale formării umane și tendințele inovatoare generate de progresul tehnologic și de transformările sociale.

Lucrarea se înscrie în efortul comunității academice și educaționale de a fundamenta științific practicile pedagogice prin cercetări riguroase, studii de caz, experimente educaționale și exemple de bune practici relevante pentru contextul școlii actuale. Cercetarea în educație nu mai reprezintă doar un exercițiu teoretic, ci devine o veritabilă forță motrice a inovării pedagogice, a fundamentării politicilor educaționale și a susținerii proceselor de incluziune și echitate socială.

Prima parte a volumului, intitulată *Cercetarea în educație*, aduce în prim-plan impactul tehnologiei asupra eficienței actului didactic și analizează modul în care experimentele virtuale pot facilita înțelegerea conceptelor științifice complexe. Studiile reunite aici evidențiază potențialul digitalizării de a transforma predarea și învățarea într-un demers mai interactiv, mai atractiv și mai centrat pe elev. Totodată, reflecțiile dedicate metodelor interactive și utilizării inteligenței artificiale în studiul științelor biologice oferă o perspectivă critică asupra echilibrului necesar dintre inovație tehnologică și fundament pedagogic solid.

Cea de-a doua parte, consacrată temei *Valorilor, politicilor și echității în educație*, analizează relația dintre postmodernitate și criza valorilor, problematica echității de gen, diferențele dintre învățământul public și cel privat, precum și rolul femeii române în societatea contemporană. Contribuțiile incluse subliniază importanța dimensiunii etice și valorice ale educației, argumentând că orice inovație autentică trebuie să se întemeieze pe respectul pentru demnitatea umană, diversitate și justiție socială.

Ultima secțiune, *Proiecte educaționale*, oferă exemple concrete de inițiative pedagogice care traduc cercetarea și reflecția teoretică în activități practice, implementate în contexte școlare reale. De la analiza rolului eticii în proiectele Erasmus+ până la inițiative dedicate învățării limbilor străine, prevenirii violenței școlare sau cultivării unui climat

educațional pozitiv, contribuțiile acestei secțiuni demonstrează că inovația în educație se dezvoltă prin colaborare, implicare și reflecție critică.

În ansamblu, volumul se adresează cadrelor didactice, cercetătorilor, studenților și tuturor celor preocupați de transformarea sistemului educațional într-un spațiu de învățare relevant, incluziv și orientat spre viitor. Fiecare lucrare din cuprins reprezintă nu doar o contribuție științifică, ci și o invitație la dialog, reflecție și acțiune.

Cercetare și inovație în educație își propune să devină un reper pentru înțelegerea complexității fenomenului educațional contemporan și o sursă de inspirație pentru toți cei care cred că schimbarea în educație începe cu cunoașterea — iar cunoașterea se naște din cercetare.

Editor,

Conf. univ. dr. Adela Moraru

Universitatea “Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș